

בבית משפט המחוזי

בלוד

ת.צ.

בעניין שבין:

הפועל תל-אביב-מועדון ימי קיאקים-שייט-חתירה (ע"ר) 580122570
מרח' פרי אליעזר, 14, תל אביב - יפו, 6357327
טל: 052-8246720

ע"י ב"כ עוה"ד אסף כהן מ.ר. 42024

מרחוב ויצמן 72

תל אביב 6230801

טל: 077-3305520; פקס: 6206318 – 03

דוא"ל: asaf@asafcohen-law.co.il

וע"י ב"כ עוה"ד אריה ילין מ.ר. 68981

מרחוב הרב צירלסון 12, תל אביב 62302

טל. 03-5461154, פקס. 03-5465189

דוא"ל: office@ya-adv.com

המבקשת

(התובעת)

נגד

כלל חברה לביטוח בע"מ ח.פ. 520024647

מרחוב ראול וולנברג 36

תל אביב 6971930

המשיבה

(הנתבעת)

מועד החתימה: 29.12.22.

סכום התביעה האישית: ₪ 2,530.

סכום התביעה הייצוגית: אינו ניתן להערכה; מעל 2,500,001 ₪.

סכום האגרה: 5,671 ₪ (מחצית ראשונה), לפי פרט 11א לתוספת השנייה לתקנות בתי המשפט (אגרות),

תשס"ז-2007.

קיומו של הליך נוסף שהמבקש צד לו או היה צד לו בקשר עם מסכת עובדתית דומה: אין.

הזמנה לדין:

חיות וחפועל תל אביב הגישה בקשה לאישור זו נגדך, את מוזמנת להגיש תשובה לבקשה בתוך 90 ימים מיום שהומצאה לך בקשת אישור זו. לתשומת ליבך, אם לא תגישי כתב תשובה במועד, תהיה למבקשת הזכות לקבל פסק דין שלא בפנייך.

בקשה לאישור תובענה כייצוגית

בחתאם להוראות חוק תובענות ייצוגיות תשס"ו – 2006 (להלן: "חוק תובענות ייצוגיות") מתכבדת המבקשת להגיש בקשה לאישור התובענה דנן כייצוגית.

כל ההדגשות אינן במקור אלא אם נאמר אחרת.

פתח דבר:

1. המשיבה היא חברת ביטוח ובכל המועדים הרלוונטיים לבקשה זו ביטחה את המבקשת. עניינה של בקשה זו הוא בביטוח אחריות צד שלישי של נזקי רכוש (או גוף) שנגרמים על ידי רכבים מסוג "נגרר" או "גורר" שנמכר על ידי המשיבה (להלן: "נגרר" או "גורר" לפי העניין).
2. המשיבה עשתה לה שיטה ונוקטת במדיניות קבועה שאותה היא מסתירה מפני מבוטחיה, במסגרתה, בעת קורות תאונה על ידי נגרר או גורר, היא מסרבת לשלם את מלוא סכום הנזק שנגרם לצד ג' כפי שהתחייבה בפוליסה, כי אם רק את מחציתו, וזאת בתואנה כי האחריות לנזקים שנגרם על ידי נגרר או על ידי גורר אמורים להתחלק ביניהם תמיד באופן שווה.
3. בעשותה כך:
 - א. המשיבה מפירה את התחייבותה לפי הפוליסה לשפות את צד ג' במלוא נזקיו וממילא מפירה את ההסכם עם המבוטח.
 - ב. מפירה את חובתה לציין חריגים וסייגים לכיסוי באופן ברור ומובלט ו/או מטעה את מבוטחיה ו/או נוהגת עימם בחוסר תום לב.
 - ג. מתעשרת שלא כדין על חשבון המבוטח.
4. לפיכך, מאחר וברי שבפועל, בכל מקרה (ובודאי כמעט בכל מקרה) של תאונה בו מעורב נגרר קיים גם גורר, אם הגורר והנגרר מבוטחים בביטוח אחריות כלפי צד שלישי (ו/או בביטוח חובה) בחברות שונות (כפי שאירע בעניינה של המבקשת), הרי שלאחר קורות מקרה הביטוח, המבוטח נאלץ לשלם מכיסו תשתתפות עצמית כפולה, הן בעבור חלקו של הגורר והן עבור חלקו של הנגרר. ודוק: אין זה בלתי

נמנע שגם כאשר הן הגורר והן הנגרר מבוטחים אצל המשיבה, היא "מפעילה" את שתי הפוליסות ומחייבת את המבוטח בהשתתפות עצמית כפולה.

5. זאת, בנוסף לכך שמלכתחילה המבוטח משלם פרמיה "מלאה" אך זוכה רק למחצית חכיסוי המבוטח.

6. לחלופין, מקום בו המבוטח אינו רוכש ביטוח נוסף ומבטח רק את הנגרר או את הגורר, הרי שבעת מקרה ביטוח, המבוטח נאלץ לשלם את מחצית מדמי הנוזק מכיסו שלו, ושוב: על אף ששילם פרמיה "מלאה".

7. דו"ק חיטב: לכל הפחות בהקשרו של כפל ההשתתפות העצמית, עוד בשנת 2014 בית המשפט הנכבד עמד על הדברים, התריע וקבע שמדובר ב - "בעיה ידועה ומוכרת חיטב" ובחזתם והפנה את חברות הביטוח לגלות הדברים למבוטח ולעדכן את מסמכי הפוליסה בהתאם – דבר אשר לא נעשה על ידי המשיבה:

"נקודה חשובה ובעייתית היא נושא כפל ההשתתפות העצמית (לכאורה), משום שלכאורה הקביעה שיש להפעיל את שתי הפוליסות (גם של הגורר וגם של הנגרר) מביאה למעשה את המבוטח (בשתי הפוליסות הללו) לשלם כפל השתתפות עצמית כתוצאה מהפעלת שתי הפוליסות. אולם לגישתי ומטעמי מדיניות משפטית ראויה ומטעמי שיקולי יעילות מערכתיים, הן המבוטחים והן המבטחות חייבים לתת דעתם בעת כריתת חוזה הביטוח לבעייתיות המוכרת והידועה הזו וליצור פתרון ביטוחי הולם ופשוט שייח מענה לקושי הזה, באופן שבו הדברים יגולמו במסגרת שתי הפוליסות הרלוונטיות ובאופן שבו תנאי הביטוח בשתי הפוליסות ישלימו אלה את אלה ויקחו בחשבון אלה את אלה (כך שתנאי הפוליסה יותאמו האחת לשנייה וכך שגובה ההשתתפות העצמית הכוללת והמצטברת שתחול על המבוטח עקב הפעלת שתי הפוליסות תותאם למצב שבו יופעלו שתי הפוליסות). בשים לב לנאמר בסיכומי הנתבעות 1+2 בנוגע לכך שהנתבעת 1 אינה מוכנה לשלם השתתפות עצמית כפולה בגין אירוע התאונה- מסקנתי הינה אפוא כי גם המבוטחת של הנתבעות שלפניי וגם המבטחות שלפניי היו צריכות לתת דעתן (במסגרת היחסים הביטוחיים שלהם) לנושא ההשתתפות העצמית הכפולה שכן בעיית גורר- נגרר הינה בעיה ידועה ומוכרת חיטב".

תא"מ (שלום ת"א) 46229-07-13 חפניקס חברה לביטוח בע"מ נ' ממעלי הנגרות
חאטום נג'ד (נבו 26.08.2014) (להלן: "עניין חאטום")

8. לפיכך, מוצע להגדיר את הקבוצה באופן הבא:

כל מבוטחי המשיבה שרכשו ממנה פוליסת ביטוח צד ג' ו/או חובה של נגרר ו/או של גורר ב-7 שנים
הקדמות להגשת בקשה זו.

לחלופין או בנוסף: כל מבוטחי המשיבה שרכשו ממנה פוליסת ביטוח צד ג' ו/או חובה של נגרר ו/או
של גורר שנאלצו לשלם פעמיים דמי השתתפות עצמית בשל אותו נזק שנגרם לצד ג' ו/או שנאלצו
לשלם מכיסם את מחצית/חלק הנזק שנגרם לצד ג'.

העובדות:

9. המבקשת היא עמותה רשומה והיא המנהלת והבעלים של מועדון הספורט הידוע בשם "הפועל תל
אביב מועדון ימי" במקצועות הים (כגון: שיט בסירות, קיאקים ועוד).

10. ביום 24.7.19 המבקשת רכשה מהמשיבה ביטוח אחריות כלפי צד שלישי לנזקי רכוש (להלן: "הפוליסה"), החל מיום 1.8.19 ועד ליום 31.7.20, עד לסך של 750,000 ₪ וזאת עבור עגלת משא מ.ר.
9211561 המשמשת להובלת סירות (להלן- "הנגרר"). עבור הפוליסה שילמה המבקשת למשיבה
פרמיה בסך של 451 ₪.

1' הפוליסה המקוצרת מצורפת כנספח 1'.

2' הפוליסה המלאה מצורפת כנספח 2'.

11. מעיון במסמכי הפוליסה עולה, שלפי לשונה היא מכסה את כל נזקיו של צד ג' (עד גבול האחריות) ולא
נוכר בה, ולו ברמז, שקיימים חריגים ו/או סייגים (רלוונטיים לדנן) לאחריותה זו. ממילא גם לא
מצוין בה שבפועל היא מכסה רק את מחצית הנזק. גם עובר לרכישה המשיבה לא גילתה הדברים
למבקשת וכך גם במהלך כל תקופת הביטוח וההתקשרות החוזית בין הצדדים.

12. אין ספק כי לו המבקשת, וכל אדם סביר אחר, הייתה יודעת כי בפועל הפוליסה שרכשה "מכסה" רק
את מחצית הנזק שיגרם לצד שלישי ולא את כולו, לא הייתה רוכשת מהמשיבה את הפוליסה ולא
הייתה מסכימה לשלם לה את הפרמיה ששילמה.

13. ודוק: הדברים אותם דברים גם בהקשרה של פוליסה של רכב "רגיל" (שאינו נגרר) אשר באפשרותו
לחתקין וו גרירה ובתוך כך לשמש כגורר, שגם במסגרתה מתחייבת המשיבה לשפות את צד ג' במלוא
הנזק, ללא שום חריגים ו/או סייגים (רלוונטיים) וממילא גם בפוליסה זו המשיבה מסתירה כי הכיסוי
הוא רק למחצית הנזק.

3' פוליסת ביטוח לדוגמא מצורפת כנספח 3'.

14. לאחר רכישת הפוליסה מהמשיבה, ביום 27.10.19, רכשה המבקשת מחברת "מגדל חברה לביטוח בע"מ" (להלן: "מגדל"), ביטוח אחריות כלפי צד שלישי של נזקי רכוש גם לרכב מ.ר. 37-978-29 (להלן- "הגורר"), אשר גרר את הנגרר בכל הזמנים הרלוונטיים לבקשה זו (להלן: "ביטוח הגורר").
- 4' הפוליסה שהופקה על ידי מגדל מצורפת כנספח 4'.
15. ביום 2.9.19, כאשר נהג המבקשת נסע לאחר עם הגורר והנגרר, פגע הנגרר ברכב צד ג', מ.ר. 31-292-52 (להלן: "צד ג'"), אשר עמד בחניה סמוכה וגרם לו נזק (להלן: "התאונה").
16. כשבוע לאחר מכן, ביום 9.9.19, שלחה המבקשת הודעה למשיבה בדבר קרות התאונה, מאחר והנגרר הוא שפגע ברכב צד ג'.
- 5' הודעת המבקשת מיום 9.9.19 מצורפת כנספח 5'.
17. לאחר הגשת ההודעה, ביום 28.4.20 המשיבה שילמה לצד ג' סך של 5,643.97 ₪. בהתאם לדרישת המשיבה וחוראות הפוליסה, ביום 21.6.20 המבקשת גם שילמה למשיבה סך של 992 ₪ בגין רכיב השתתפות העצמית.
- 6' הודעת התשלום מיום 28.04.20 מצורפת כנספח 6'.
- 7' דף החשבון מצורף כנספח 7'.
18. ברם, מאחר ומכתב זה הופנה למבטחת צד ג' ומאחר והמבקשת אינה יודעת דין, לאחר ביצוע התשלומים כאמור, היא ראתה העניין "סגור".
19. ברם, להפתעתה של המבקשת ביום 03.05.20, או בסמוך לכך, קיבלה המבקשת הודעה מטעם מגדל, מבטחת הגורר, לפיה צד ג' דורש ממנה שתשלם לו את הסך של 6,700 ₪ בגין אותה תאונה.
- 8' מכתבה של מגדל מיום 03.05.20 מצורף כנספח 8'.
20. ביום 17.5.20, השיבה המבקשת למגדל בכתב והבחירה שהיא מתנגדת לכך שמגדל תשלם לצד ג' סכום כלשהו מאחר והמשיבה כבר שילמה פיצוי בגין אותה תאונה, ואין שם הצדקה שבגין אותה תאונה "יופעלו" שתי פוליסות, וכתוצאה מכך המבקשת תיאלץ לשלם פעמיים השתתפות עצמית.
- 9' מכתבה של המבקשת מיום 17.5.20 מצורף כנספח 9'.
21. במקביל, המבקשת פנתה אל סוכנות הביטוח שבאמצעותה ביטחה את הגורר על מנת לברר את פשר התשלום הכפול והחויב הכפול בהשתתפות עצמית. במענה לפנייתה של סוכנות הביטוח, השיבה מגדל ביו 8.7.20 כי: **"כמו שהסברתי לך אתמול בתביעות של גורר ונגרר כל חברת ביטוח אם הם לא**

מבוטחים באותה חברה משלמים 50% וכי: "אין לו כל כך חרבה ברירה הוא יהיה חייב לשלם את ההשתתפות העצמית".

10' מכתביה של מגדל מיום 8.7.20 מצורפים כנספח 10'

22. ויודגש: דברים אלה של נציג מגדל נכתבו בהמשך ובהסתמך על דבריה של המשיבה במכתבה מיום 12.12.18, בו הבהירה ברחל בתך הקטנה ובאופן שאינו משתמע לשני פנים כי:

"בוצע תשלום 50% בלבד היות ואנו מבטחים את הגורד בלבד (צ.ל גורד א.כ.). נא הפנו דרישתכם לגורד (צ.ל גורד א.כ.) שמבוטח בחב' שלמה (צ.ל מגדל א.כ.) או מפנים לפס"ד ת"ק 34443-11-09 אשר קבע באופן מפורט את עניין מעוולים במשותף:

"מי שנוטל על עצמו נהיגת מכלול משולב של גורד וגורד נוטל על עצמו חבות נורמטיבית לנהוג בשני כלי רכב בו זמנית

הנהג הגשמי משלב בתוכו שני נהגים נורמטיביים שניהם כאחד היו מעורבים בתאונה.

מבחינה פיסית, השילוב התפקודי של הגורד והגורד מונע ייחוס חלק גדול יותר באחריות לפעולתו של אחד מהם. אין זה משנה איזה מהשניים קיים את המגע הפסי עם הנפגע בתאונה - התאונה התרחשה רק בשל פעולות השילוב של המכלול המשותף

(אם המגע בין המכלול המשולב לבין צד ג' נעשה באמצעות גוף הגורד, הכח המניע היה של הגורד והחפיץ, אם המגע נגרם ע"י גוף הגורד, עוצמת הפגיעה ומידת השליטה במכלול הושפעו מממדיו וממשקלו של הגורד)

לא ניתן להבחין בין מידות האשם שיש ליחס לשני הנהגים... התוצאה מדובר במעוולים במשותף הנושאים בחבות ביחד ולחוד".

11' מכתב המשיבה מיום 12.12.18 מצורף כנספח 11'

23. יוער, שאף שקיימים פסקי דין הקובעים דברים שונים בעניין האחריות, מדבריה של המשיבה עולה שעמדתה ומדיניותה הקבועה והחד משמעית היא לחלק באופן קבוע ואוטומטי את האחריות בין שני כלי הרכב ובהתאם לשאת רק במחצית הנזק (חוק: מעיון במאגר "נבו" לא נמצא פסק הדין עליו סומכת המשיבה את דבריה).

24. בלית ברירה ומתוך חששה שצד ג' יגיש כנגדה תביעה בגין יתרת הנזק שלא שולמה ושכאמור הייתה גבוהה יותר מהשתתפות העצמית הנוספת שהיה עליה לשלם, אישרה המבקשת למגדל לשלם לצד ג' סכום כסף על מנת להימנע מהוצאות נוספות. בדומה ובהתאם לדרישת מגדל מיום 14.7.22, המבקשת

הוסיפה ושילמה למגדל סך של 2,030 ₪ בגין השתתפות עצמית, שאך התווסף לסך של 992 ₪ שאותו שילמה למשיבה כאמור.

12. מכתבה של מגדל מיום 14.7.20 ואישור התשלום מצורפים כנספח 12'

25. אף שמכתב המשיבה מיום 12.12.18 מדבר בעד עצמו ומועד כתיבתו (לפני התאונה בדן) אף מלמד שהוא בבחינת תשובתה הקבועה והסטנדרטית של המשיבה, עובר להגשת התובענה שוחח ב"כ המבקשת עם נציגת המשיבה אשר הבהירה ברורל בתך הקטנה ובאופן שאינו משתמע לשנים פנים כי זו עמדת ומדיניות המשיבה **'תמיד ככה בכל תביעה'** :

נציגת כלל: לא, אז לא, לפעמים הוא מדרדר בפני עצמו, אבל אם הוא לא בפני עצמו אז צריך, אז אנחנו לא נושאים בכל האשמה.
עו"ד ילין: זה תמיד ככה?
נציגת כלל: כן, זה תמיד ככה בכל תביעה. אבל תן לי רגע לראות מה חסיבה, רגע,

.....

עו"ד ילין: לא יודע, אני פשוט אני לא מכיר את הנושא הזה, אני מנסה להבין, אז את אומרת כל פעם שיש כלומר תאונה של גורר שמחובר לגורר,
נציגת כלל: כן כל פעם, כל פעם, נתקלתי בזה לא מעט פעמים.

.....

עו"ד ילין: אז רגע שנייה שאני אבין שאני אדע גם מה להגיד למנכ"ל העמותה, בעצם ברגע שזה תביעה, ברגע שגורר מחובר לגורר אז צריך שהביטוח יהיה, כלומר גם הגורר גם הגורר?
נציגת כלל: הגורר נושא ב-50% והגורר ב-50% בגלל זה לא שולם במלואו.

13. התמלול וקובץ השמע של השיחה בין ב"כ המבקשת לנציגת המשיבה מצורפים כנספח 13'

26. חנה כי כן. מן האמור לעיל עולה שמדיניות המשיבה היא שבכל מקרה וב - **'כל פעם'** שבה מתרחשת תאונה שבה קיימים גורר וגורר - ללא שום קשר לזהות כלי הרכב "הפוגע" - הפוליסה מכסה רק **"50% מהחוק שכן 'אם הוא לא בפני עצמו' ו - 'אין זה משנה מי מהשניים קיים את המגע הפיסי עם הנפגע בתאונה' וכי 'לא ניתן להבחין בין מידות האשם'."**

27. מכאן הבקשה.

התובענה ראויה לידון כייצוגית :

התובענה נסמכת על פרט 1-2 שבתוספת :

28. סעיף 3 (א) לחוק תובענות ייצוגיות קובע, כי ניתן להגיש תובענה ייצוגית בהתאם לפרטים המנויים בתוספת השנייה לחוק. פרט 1 עניינו בתביעה כנגד "עוסק". אין ספק כי המשיבה היא עוסק והמבקשת לקוחה.

29. בנוסף, פרט 2 כולל תביעה כנגד מבטח.

עילת תביעה אישית :

30. סעיף 4 (א) לחוק תובענות ייצוגיות קובע שאדם שיש לו עילת תביעה אישית רשאי להגיש תובענה ייצוגית. ביד המבקשת מספר עילות תביעה כמפורט להלן.

הפרת הסכם :

31. הפוליסה פשוטה וברורה ולפיה על המשיבה לשאת **במלוא** נזקו של צד ג' (למשל סעיף 2.1 לפוליסה).

32. היות ועל פי סעיף 1 לחוק חוזה חביטות, תשמ"א-1981 (להלן: "חוק חוזה חביטות"), פוליסת ביטוח הינה חוזה לכל דבר ועניין, ממילא בכך שהמשיבה מסרבת לשפות את צד ג' במלוא הנזק היא מפירה את ההסכם עם המבוטחים.

33. אף שחוראות הפוליסה ברורות וחד משמעיות, הרי שלמעלה מן הצורך יוער כי חובתה של המשיבה לשפות את צד ג' בכל הנזקים שנגרמו לו עולה בקנה אחד גם עם כוונתה הסובייקטיבית של הפוליסה, לבטח המבקשת:

"מבין מגוון המשמעויות הלשוניות שהחובה יכול לשאת, יש לבחור באותה משמעות לשונית המגשימה את תכלית החובה (ראו ע"א 832/81 רלפו (ישראל) בע"מ נ' נורוץ' יוניון פייר אנשורנס סוסייטי לימיטד [1], בעמ' 45; בג"ץ 846/93 ברק נ' בית-הדין הארצי לעבודה, ירושלים ואח' (להלן – עניין ברק [2]), בעמ' 10). תכלית החובה נקבעת על-פי כוונתם המשותפת של הצדדים. אלה האינטרסים, המטרות והיעדים המשותפים אשר הצדדים ביקשו, מבחינתם שלהם, להגשים באמצעות החובה. זהו "אומד דעתם" (סעיף 25(א) לחוק החוזים (חלק כללי), תשל"ג-1973 (להלן – חוק החוזים)). זו התכלית הסובייקטיבית של החובה (ראו ע"א 4869/96 מלילין

בע"מ נ' The Harper Group ואח' [3]). עמדתי עליה באחת הפרשות
בציני: "התכלית של החוזה מורכבת, בראש ובראשונה, מהתכלית
(הכוונה) הסובייקטיבית המשותפת לשני הצדדים... זוהי אותה 'כוונה
אמיתית'... של כל צד לחוזה, הידועה לצד האחר, ואשר על יסודה נכרת
החוזה" (עניין ברק [2], בעמ' 10).

רע"א 1185/97 יורשי ומנהלי עיזבון המנוחה מילגרם חנידה ז"ל נ' מרכז משעו
[25 עמ'], נב (4) 145 (פורסם בנבו, 06.09.1998)

34. זו גם בוודאי תכליתם האובייקטיבית של חפליסה:

"והתכלית המונחת ביסודה. היא משקפת עקרונות של סבירות והיגיון. היא
פרי ההיגיון הכלכלי, העסקי והמסחרי. עמדתי עליה באחת הפרשות
בציני: "תכלית אובייקטיבית זו עניינה התכלית הטיפוסית המתחשבת
באינטרסים המקובלים על צדדים הוגנים ליחס החוזי. היא נלמדת מסוג
ההסכם ומהטיפוס שאליו הוא שייך. היא נגזרת מהגיונו" (ע"א 779/89 שלו
נ' סלע חברה לבטוח בע"מ (להלן – עניין שלו [5]), בעמ' 228). התכלית
הסובייקטיבית היא התכלית הריאלית המשותפת שהייתה בפועל לצדדים
לחוזה. לעומתה, התכלית האובייקטיבית הינה התכלית ההיפותטית שהייתה
לצדדים, אילו פעלו כאנשים סבירים והוגנים. על-כן יש להתחשב בקביעת
התכלית האובייקטיבית בסוג העיסקה נושא החוזה ובמהותה (ראו ע"א
552/85 אגסי נ' ח.י.ל. חברה ישראלית לעיבוד נתונים בע"מ ואח' (להלן –
עניין אגסי [6]), בעמ' 254). כן יש להתחשב במטרות הטיפוסיות של צדדים
לחוזה בתחום זה. יש להביא בחשבון אינטרסים המקובלים על צדדים הוגנים
ליחס החוזי. בחוזה מסחרי תהא זו אותה תכלית מסחרית המגשימה את
ההיגיון הכלכלי-מסחרי המונח ביסוד החוזה, תוך התחשבות במה
שאנשי עסקים הוגנים היו עושים בנסיבות העניין (ראו ע"א 492/62
"שחף" חברה לספנות נמלים בע"מ נ' אליאנס חברה לביטוח בע"מ ואח' [7],
בעמ' 1901; עניין אגסי [6], בעמ' 245). בקביעתה של תכלית זו משמש
"שכל ישר של אנשי עסק סבירים והוגנים" (השופט חשין בע"א 5795/90
סקלי נ' דורען בע"מ ואח' [8], בעמ' 819). התכלית האובייקטיבית מושפעת

אף מעקרון תום-הלב. עיקרון זה מעצב את נורמות ההתנהגות של צדדים הוגנים וסבירים (ראו עניין אפרופים [4], בעמ' 313).
רע"א 1185/97 יורשי ומנהלי עיזבון המנוחה מילגרום הינדת ז"ל נ' מרכז משען
[25 עמ'], נב (4) 145 (פורסם בנבו, 06.09.1998)

35. כל זאת מכוח קל וחומר בו מדובר בחוזת אחיד, שאז ישנה עדיפות לתכליתו האובייקטיבית על פני הסובייקטיבית:

"ראשית, תכליתו של החוזה האחיד היא בעיקרה תכלית אובייקטיבית. אף שיש לחוזה האחיד גם תכלית סובייקטיבית – "אומד דעתם של הצדדים" (סעיף 25(א) לחוק החוזים) – זו לרוב קשה להוכחה. רק במקרים מועטים ניתן לחשוף את כוונתם המשותפת של שני הצדדים. במרכז תכליתו של החוזה האחיד עומדת התכלית האובייקטיבית"

רע"א 1185/97 יורשי ומנהלי עיזבון המנוחה מילגרום הינדת ז"ל נ' מרכז משען
[25 עמ'], נב (4) 145 (פורסם בנבו, 06.09.1998)

36. ומכוח בן בנו של קל וחומר היות ומדובר בחוזת צרכני מובהק, שבמחלתו מגלם חוסר שיווין בין הצדדים, כך שבפרשנותו יש ליתן בכוחה לערכי השיטת:

"ודוק, שלוש התכליות הללו רלוונטיות במידה מסוימת בכל סוג של חוזה, ואולם חשיבותן היחסית משתנה בהתאם לסוג החוזה בו עסקינן: בחוזה הפרטי, הגשמת רצון הצדדים במועד הכריתה היא התכלית לה ראוי להקנות מעמד של בכורה, מאחר שמדובר בצדדים רציונליים המצויים במישור שווה, ואולם יכולתם להשתמש בשפה החוזית מוגבלת בשל היכרותם החלקית עם רזי דיני הפרשנות החוזיים; בחוזת הצרכני, כיבוד ערכי השיטה היא התכלית המקבלת מעמד מרכזי, וזאת בשל חוסר השוויון הקיים בין הצדדים. המעורר חשש לניצול לרעה של כללי הפרשנות החוזיים על ידי הצד החזק (העוסק) נגד הצד החלש (האדם הפרטי):"

ע"א 7649/18 גיבי כבישים עפר ומיתוח בע"מ נ' רכבת ישראל בע"מ) פורסם
בנבו, 20.11.2019)

37. ודוק, גם דוקטרינת "הצפיות הסבירה" של המבוטח מביאה לאותה מסקנה :

"ראוי להזכיר בהקשר זה את הדוקטרינה בדבר הציפיות הסבירות של המבוטח, אשר התפתחה בארה"ב, ועל-פיה יש לפרש חוזי ביטוח באופן שיגשים את ציפיותיו הסבירות של המבוטח, וזאת אף במקרים בהם לשון הפוליסה סותרת מפורשות ציפיות אלו (ראו ברק, פרשנות החוזה לעיל, עמ' 644; R.E. Keeton, "Insurance Law Rights at Variance with Provisions" 83 Harv. L. Rev. 961, 966 (1970); M.A. Clarke The Law of Insurance Contracts (2nd. ed., 1994), p. 348). טעמי עמדה זו נשענים בעיקרם על אורכה וסיבוכה של הפוליסה, המובילים את המבוטח, פעמים רבות, להימנע מלעין בה כלל; על התפיסה שדוקטרינה זו תתמרץ את המבטח ליידע את המבוטח טוב יותר אודות גבולות הפוליסה; על העובדה שפעמים רבות נכנסת הפוליסה לתוקף בטרם הגיעה לידי המבוטח; ועל שיקולים הקשורים בהגינות ובצדק חלוקתי (ראו ש' ולר "על התערבות בתוכנם של חוזי ביטוח באמצעות 'פרשנות' ", עלי משפט ג (תשס"ג) 247, 268).

ע"א 11081/02 דולב חברת לביטוח בע"מ נ' סיגלית קדוש, סב(2) 573 (2007)

38. והכל מכוח בן בנו של קל וחומר מקום בו יש להפעיל הכלל הפרשני "נגד המנסח" ו/או לאור ההלכה הפסוקה המורה כי מקום בו ניתן לפרש הכתוב בפוליסה בכמה אופנים, הרי שיש להעדיף את הפרשנות שמקיימת את הפוליסה באופן שמטיב עם המבוטח.¹

אי ציון סייג במפורש ובמובלט :

39. לשיטת המשיבה, במקרה בו מתרחשת תאונה שבה מעורבים גורר ונגרר, היא אינה חייבת לשאת במלוא הנזק כי אם רק במחציתו.

40. בכך המשיבה למעשה מסייגת/מחריגת את חובתה לשאת במלוא הנזק שנגרם לצד ג'.

41. סעיף 3 לחוק חוזה חביטוח קובע :

¹ רע"א 3577/93 הפניקס הישראלי חברה לביטוח בע"מ נ' אהרון מוריאו, מח(4) 070 (1994)

"תנאי או סייג לחבות המבטח או להיקפה יפורטו בפוליסה בסמוך לנושא שהם נוגעים לו, או יצוינו בה בהבלטה מיוחדת; תנאי או סייג שלא נתקיימה בהם הוראה זו, אין המבטח זכאי להסתמך עליהם".

42. בנוסף, בתקנות הפיקוח על עסקי ביטוח (צורת הפוליסה ותנאיה), התש"ם-1980, עמד מתקין התקנות על הצורך בהבלטת תנאים ומגבלות, וכך נקבע בתקנה 2:

"בפוליסה יצוינו לפחות כל אלה:

[...]

(3) **חסיכון המבטח וגבולות האחריות של המבטח;**

(4) **תנאים וסייגים לחבות המבטח או להיקפה;**

"[...]"

43. ובתקנה 3 נקבע:

"סייג לחבות המבטח או להיקף הכיסוי יפורטו בפוליסה בסמוך לנושא שהם נוגעים לו או יובלטו במיוחד על ידי שימוש באותיות שונות או בצבע שונה".

44. הנה כי כן, על פי חוראות הדין, סייג לחבות בביטוח יש לפרט סמוך לנושא שהם נוגעים לו ובאופן מובלט ברור.

45. ועוד: ביום 8.6.16 פרסם חוזר מטעם המפקחת על הביטוח שכותרתו "צירוף לביטוח". בסעיף 9 שכותרתו **"מסירת מידע רלוונטי לאחר כריתת חוזה ביטוח"**, נקבע בסעיף 9ב7 כי דף פרטי הביטוח יכלול, בין היתר: **"תקופות אפשרה, תקופות המתנה, סכומי ביטוח, גבולות אחריות והשתתפויות עצמיות, ככל שהפוליסה כוללת עניינים אלה וכן: 'התניות והחרגות פרטניות לכיסוי הביטוחי, הייחודיות למבוטח'".**

46. ודוק: בפרק שמונה את **"ראבות חברת ביטוח או סוכן ביטוח לקראת כריתת חוזה ביטוח"** והמפרט את המידע שעל המבטח לגלות למבוטח **לקראת** כריתת חוזה ביטוח, נמנים, בין היתר: **"תיאור עיקרי הכיסוי הביטוחי"** וכן: **"סכומי ביטוח עיקריים וגבולות אחריות עיקריים"**.

14' חוזר "צירוף לביטוח" מצורף כנספח 14'.

47. קרי: חן על פי חוראות הדין וחן על פי חוזרי המפקחת, חובה על המשיבה לגלות סייגים לכיסוי באופן בולט וברור. חן בפוליסה עצמה וחן עובר לכריתת חוזה ביטוח.

48. ומן הכלל אל הפרט: מעיון בפוליסות (נספחים 1-2 לעיל) עולה, כי בסעיף 3 המונה את ה – "סייגים לחבות", אין שום סייג (רלוונטי) לחבות המשיבה לפצות את צד ג' במלוא נזקו.

49. למעלה מן הצורך יאמר, כי מאחר וחמשיבה לא העמידה את המבקשת על קיומו של סייג נטען זה, לא בכתב ולא בעל פה, היא ממילא גם לא קיימה את חובת הוידוא הרובצת לפתחה:

"ודוק, הוראת סעיף 3 חלה ביחס לחבות המבטח – ואין נפקא מינה אם מנגד עומד המבוטח או המוטב שכבר הודעו לו זכויותיו על פי הפוליסה; ובהוראת סעיף 5 מוזכר המוטב מפורשות כנמען של העתקי הפוליסה. בעניין ישר נאמר: "חברה מבטחת המסייגת את גבולות חבותה, פועלת בכך באופן לגיטימי, אולם היא גם נוטלת על עצמה, יחד עם זאת, אחריות אקטיבית בדמות חובת הגילוי והוידוא. חברת הביטוח חייבת להסב את תשומת לבו של המבוטח לתנאי הפוליסה בצורה שתהא מובנת וברורה לו. ולוודא את ערנותו לכך שתקופה חל רה בהתקיים אותם תנאים" (הנשיא שמגר, בעמ' 771).

רע"א 4897/07 הראל חברה לביטוח בע"מ נ' צבי בן עדי (פורסם בנבו, 09.03.2008)

50. לפיכך, אין לאפשר למשיבה להסתמך על הסייג הנטען.

51. ועוד: כאמור, בהימנעותה להבליט (כל שכן לציין) את הסייג הנטען, המשיבה גם הפרה את הוראות חוזר המפקחת לעיל שלפי החלכה הפסוקה מעמדן כהוראת דין כאמור ובכך ביצעה עוולה מסוג של "הפרת חובה חקוקה" (רע"א תפניקס הישראלי חברה לביטוח בע"מ נ' חביב אסולין (פורסם בנבו), רע"א 9402/05 כלל חברה לביטוח בע"מ נ' מדינת ישראל-המפקח על הביטוח (פורסם בנבו).

52. כל יסודות העוולה כפי שהותוו בפסיקה מתקיימים בדנן:

א. אי קיום חובה על פי חקוקה: המשיבה הפירה את הוראות החוזר שאינו חלק מפקודת הנזיקין.

ב. החובה תחקוקה נועדה לסובת/הגנת הנפגע: כפי שעולה מהחוזר, מטרתו להתוות את הדרך לשיווק והצגת המידע הרלוונטי למבוטחים וממילא "להגן" עליהם מפני התקשרות בחוזה ביטוח שאינו עולה בקנה אחד עם ציפיותיהם והבנתם.

ג. הנזק הוא מחסוג אליו התכוון החיקוק: מטרת החוזר למנוע מצב בו המבוטח סבור כי רכש ביטוח כלשהו, אך בפועל הכיסוי חקיים מצומצם ומסויג.

ד. הנזק נובע מהפרת החובה תחקוקה: כתוצאה מהפרת החוזר נגרמים למבוטחים נזקים בדמות הסכומים שאותם עליהם לשלם מכיסם בקרות מקרה הביטוח.

הטעייה והפרת חובת הגילוי:

53. סעיף 55 לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), תשמ"א-1981 (להלן: "חוק הפיקוח") קובע כי:
איסור תיאור מטעה

55. (א) מבטח או סוכן ביטוח לא יתאר תיאור מטעה עסקת ביטוח המוצגת לפני לקוח פלוני ולא יכלול תיאור מטעה בפרסום לציבור.

(ב) לענין זה, "תיאור מטעה" - תיאור הניתן בעל פה, בכתב או בדפוס, שיש בו כדי להטעות בענין מהותי בעסקה; בלי לגרוע מכלליות האמור יראו עניינים אלה כמהותיים בעסקה:

(1) שם המבטח או הסוכן, ותקו, הצטיינותו, המוניטין שלו, מצבו הכספי ותיק עסקיו;

(2) מהותה של עסקת הביטוח, היקף הכיסוי הביטוחי, הסייגים לו והתנאים המוקדמים לשיומו;

(3) משך תקופת הביטוח והאפשרויות שבידי המבוטח או המבטח להפסיקה;

(4) דמי הביטוח ותשלומים אחרים שעל המבוטח לשלם, לרבות דמי הביטוח המקסימליים המותרים על פי דין ושיעור הריבית על האשראי שניתן לתשלום, לפי חישוב שנתי;

(5) דמי הביטוח בחשואה לדמי הביטוח הרגילים או המקובלים או שנדרשו בעבר, לגבי אותו מבטח ולגבי מבטחים אחרים;

(6) התאמת תנאי הפוליסה לתנאים שנקבעו או שאושרו על פי דין או לתנאים שנקבעו בדוגמה שצויינה;

(7) חוות דעת שנתן אדם לגבי העסקה או לגבי המבטח.

54. בדומה, סעיף 2 (א) לחוק חגנת הצרכן תשמ"א – 1981 (להלן: "חוק חגנת הצרכן") קובע:

2. (א) לא יעשה עוסק דבר – במעשה או במחדל, בכתב או בעל פה או בכל דרך אחרת לרבות לאחר מועד ההתקשרות בעסקה – העלול להטעות צרכן בכל ענין מחותי בעסקה (להלן – הטעיה);

55. קיומה של חובת גילוי מוגברת בהקשרה של מבטחת הינה מן המפורסמות:

"...נהוג לראות את חוזה הביטוח כמחייב חובת גילוי מוגברת (fidei uberrimae) – "לא רק שנדרש מן הצדדים שיפעלו בגילוי לב יותר מסוגי חוזים אחרים, אלא גם מקפידים אתם בכל הנוגע לדיוק ולדיוקנות בניסוח הדברים וכמובן גם בכיבודם" ... אין צריך להכביר מלים על הרציונל לכך, שהוא דבר הלמד מעניינו ומן השכל הישר: אדם שם מבטחו הכלכלי המעשי לעת צורך או חלילה לעת משבר, ועל כן כדי שיופטר הגורם המבטח על התמונה להיות, כאמור חדה..."

רע"א 4897/07 הראל חברה לביטוח בע"מ נ' צבי בן עדי [פורסם בנבו] (ניתן ביום 09/03/2008):

56. כל התנאים שהותוו בפסיקה לקיומה של הטעיה מתקיימים בדן.

57. מצג מטעה: מעיון בפוליסה ובהצעה עולה כי בשום מקום לא נרשם בהם ולמצער בטח שלא ניתן לחבין מהם שהכיסוי הוא רק למחצית הנזק. נהפוך הוא: מובן מהם כי הכיסוי הוא לכל הנזק. הדברים מקבלים משנה תוקף מקום בו וכאמור מדובר ב "יעיה ידועה ומוכרת היטב"²

58. נזק: חמבקשת וכלל המבוטחים רכשו ביטוח שסברו שמכסה את כל נזקיו של צד ג'. ממילא כאשר הם נדרשים לשלם מכיסם סכומי כסף בגין השתתפות עצמית נוספת ו/או בגין מחצית הנזק הנוספת, נגרם להם נזק בסכומים ששילמו הן לצד השלישי ו/או למבטחו ו/או למשיבה.

59. יתרה מכך: היות והחטעיה מלכתחילה מציגה את עסקת הביטוח באופן "חיובי" יותר מאשר היא באמת והיות הדבר משפיע, באופן מובנה, על מחירו של הביטוח ומעלה אותו ביחס למחירו ללא החטעיה, הרי שהתפרש שבין שני המחירים הינו הנזק שנגרם למבוטח:

"כהשלמה לקביעות הנ"ל, ומבלי לטעת מסמרות בדבר, אני מוצא לנכון להפנות כאן גם לדברים הבאים, מתוך מאמרים של פרוקצ'יה וקלמנט, המאירים פן נוסף של הנזק הממוני הנובע מקיומה של "הסעיה צרכנית" במקרה הרוב לזה שבעניינם

² ראה עניין תאטום לעיל.

(המתקיים, לגישתם, אף ללא הסתמכות של הצרכנים על מצג-השווא) שעשויים להצדיק פיצוי חלקי בגין המחיר. וכך הם כותבים: "...מצגי-שווא בתחום הצרכני מיועדים להציג את העסקה באור חיובי יותר מנקודת-מבט של הצרכן מכפי שהיא בפועל. המציג מבקש להגדיל את הביקוש למוצר, ולכך נלווית בדרך-כלל גם עלייה במחירו. עליית המחיר הינה "נזק" שנגרם לצרכן באופן סיבתי עקב המצג. נזק זה נגרם לא רק לצרכנים שהסתמכו, אלא לצרכנים כולם: גם צרכן שהחלטתו לרכוש לא נבעה ממצג-השווא, ועל-כן הוא לא הסתמך עליו, סבל בכל-זאת נזק אם שילם בעבורו מחיר העולה על זה שהיה משלם אלמלא המצג; ובאופן דומה, גם צרכן שלא נחשף כלל למצג, ולכן לא הסתמך על האמור בו, סבל נזק אם שילם בגינו מחיר גבוה יותר". (שם, בעמ' 10).

ע"א 8037/06 שי ברזילי נ' פריינד (הדס 1987) בע"מ (פורסם בנבו, 04.09.2014)

וראו:

"חלק אחר מחברי הקבוצה ניזוקו באופן קל יותר, שכן היו רוכשים את מכשירי המשיבה, ועושים בהם שימוש. גם אם הייתה המשיבה נמנעת מפרסום מטעה, ומיידעת את הלקוחות כי המכשיר מביא להפחתת שיער לצמיתות בלבד. ואולם, אותם לקוחות היו כפי הנראה משלמים מחיר נמוך יותר עבור המוצר, מאחר שהתועלות המיוחדות לו היו פחותות" (ראו יובל פרוקצ'יה ואלון קלמנט "הסתמכות, קשר סיבתי ונזק בתובענה ייצוגית בגין הטעיה צרכנית" עיוני משפט ל' 7 (תשע"ז); ת"צ (מרכז) 13190-03-13 סבח נ' סודות המזרח, [פורסם בנבו] פסקאות 36-41 (החלטה המאשרת ניהול תובענה כייצוגית ניתנה ב- 9.3.2017) (להלן: "עניין סבח").

ת"צ (מחוזי מרכז) 20933-01-14 בת שבע פילו נ' הום סקינז ביטנס בע"מ (פורסם בנבו, 20.11.2017).

60. ובדנן: המשיבה שילמה פרמיה "מלאח" בו בזמן שבפועל זכתה רק למחצית הכיסוי.

61. יתירה מכך. בשל החטעיה נגרם למבוטחים עגמת נפש ונוק בלתי ממוני, בין היתר בשל העובדה שחש מרומים ובשל שלילת האפשרות מהם לקבל תחלטה מושכלת, איזה פוליסת ביטוח לרכוש ומאיו חברת ביטוח.

"מאז שנפסקה ההלכה בעניין ראבי (ראו: עא 1338/97 תנובה מרכז שיתופי לשווק תוצרת חקלאית בישראל בע"מ נ' תופיק ראבי, נד (4) 673 (2003)) אין עוד מניעה הלכתית להכיר בפגיעה שתיגרם לצרכן ביכולתו לקבל מידע, שיאפשר לו להשוות מחירים ולרכוש את המוצר שבו יחפוץ על יסוד שיקולי מחיר, איכות ושאר שיקולים שהם רלוונטיים להחלטה צרכנית, כנזק שהוא בר פיצוי בתובענה מעין זו שלפנינו (ראו למשל: בש"א (ת"א) 1877/06 (תא 1036/06) שרית טל נ' מרכז רפואי רבין (קמפוס בילינסון) (טרם פורסם, [פורסם בנבו] 31.5.10)). מק כה ניתן לראות כנובע הן מהפרת החובה החקוקה והן מהפרת איסור ההטעה המיוחדת למשיבות ומשום כך אין מנוס מלדחות טענה זו של המשיבות".

ת"א (מחוזי חי) 1169-07 לאה הראל נ' שטראוס מחלבות בע"מ (נבו) 20.10.2010

כן ראו:

"לא מן הנמנע כי ההטעה הנטענת גרמה נזק למי מהחברים בקבוצה. המבקשת טוענת כי הנזק מתבטא בתשלום העמלות, אשר דה-פקטו הן בבחינת ריבית. אני קובעת כי לכאורה הלווים הוטעו ולכן לא העריכו את ההלוואה באופן ששיקף את העובדות"

ת"צ (מחוזי ת"א) 29127-12-16 יוכבד זוריס ברמשה נ' פמה קרדיט בע"מ (נבו) 29.07.2018

62. כך או כך, בכל מקרה בשלב הדיוני המקדמי דנן, על המבקשת להראות כי לכאורה נגרם לה נזק-עובדה אשר אין ספק שהוכחה לכל הפרות ברף הנדרש לשלב דיוני זה, וכימותו ואופן חישובו יעשו רק בשלב בירור התובענה גופה:

"בהתייחס לדרישת המבקשים להשבת מלוא הסכום אבקש להפנות לדבריו של כב' השופט בנימיני בפרשת מולטילוק. באותה הפרשה קבע בית המשפט שחרף ההטעה שנפלה בפרסומים, המוצר שנרכש לא היה משולל כל ערך וממילא אין לפסוק כפיצוי את מלוא סכמו: "אשר לשאלת הנזק, הרי שלטענת המבקש הנזק שנגרם לו הינו מלוא הסכום ששילם עבור המנעול (350 ₪), והפיצוי המבוקש הוא כמעין השבה [...] אכן, מנעול האינטראקטיב אינו נטול ערך כליל. [...] לפיכך, נזקו של המבקש אינו כגובה עלות האינטראקטיב, אלא נמוך מכך. בשלב זה של אישור התובענה כייצוגית אינני נדרש לקבוע מהו גובהו המדויק של הנזק שנגרם

למבקש, כמו גם ליתר חברי הקבוצה, וכיצד יש לחשוב. די בכך שהמבקש הוכיח לכאורה כי נגרם לו נזק בר-פיצוי. המשיבה הציבה בפרסומיה את ההגנה מפני שיכפול לא-חוקי כחלק חשוב בהגנה שמעניק המנעול נשוא התביעה. לכן גם צריך להניח שלפחות חלק משמעותי מן הצרכנים, וכך גם המבקש על-פי עדותו, רכשו את המנעול בשל תכונה ייחודית זו. ההנחה היא שמנעול אשר מעניק לרוכשו הגנה פחותה מזו שהובטח לו, שווה פחות כסף. [...] השאלה כיצד לכמת את הנזק, ואיר ניתן להוכיח את שיעורו, תתברר בתביעה עצמה". בש"א (מחוזי תל אביב-יפו) 5989/06 אילן ג'אן נ' אלטמן ודקחות טבעית (1993) בע"מ (פורסם בנבו, 07.09.2010).

63. וכדברי בית המשפט הנכבד בפרשת פילו לעיל:

"כמובהר, את הקשיים הכרוכים באיתור כל אחת מהקבוצות הללו, ופסיקת סעד הולם לטובת חבריה, יש להותיר לשלב בירור התובענה לגופה".

ת"צ (מחוזי מרכז) 20933-01-14 בת שבע פילו נ' הום סקינוביישנס בע"מ (פורסם בנבו, 20.11.2017)

64. קשר סיבתי והסתמכות: ברי שהמבקשת ומבוטחי המשיבה מסתמכים על חוראות חפוליסה. בדנ"א 5712/01 יוסף ברזני נ' בזק, חברה ישראלית לתקשורת בע"מ, נו (6) 385 (פורסם בנבו, 11.08.2003), קבע בית המשפט הנכבד שבכל הקשור "להסתמכות הקבוצתית" ניתן לאמץ דרישת חסתמכות מרוכבת, באופן שניתן להתגבר על קשיים בהוכחתה על דרך חגמשת כלל הראיות או על דרך פיצוי לטובת הציבור.

65. במרוצת הזמן חל ריכוך של החלכה שנקבעה בפרשת ברזני לעיל. כך למשל, בת"צ (מחוזי י-ם) 21074-04-14 יונתו ברנד נ' אל-על נתיבי אויר לישראל בע"מ (פורסם בנבו, 23.03.2016) התייחס בית המשפט הנכבד לעניין זה וקבע במפורש:

"מאז נפסקה הלכת ברזני האמורה, חוקק חוק תובענות ייצוגיות, ופסיקת בית המשפט העליון לאחר חקיקתו ביארה כי הכלים שניתנו בחוק תובענות ייצוגיות להוכחת הזכאות לסעד תשלום פיצוי כספי, משליכים על דרך בחינתו של יסוד הקשר הסיבתי בתובענה ייצוגית (ע"א 10262/05 אביב שירותים משפטיים בע"מ נ' בנק הפועלים בע"מ, ההנהלה הראשית (פורסם במאגרים [פורסם בנבו]; 11.12.08)). בנוסף, כפי שנקבע בעניין ע"א 10085/08 תנובה מרכז שיתופי נ' עזבון המנוח תופיק רבי ז"ל (פורסם במאגרים [פורסם בנבו]; 4.12.11), במקרה שאין זה מעשי להוכיח את הנזק שנגרם לכל אחד מחברי הקבוצה, ומקל וחומר את הקשר הסיבתי

בין אותו נזק לבין התנהלות המדיק, ניתן להעניק סעדים לטובת הציבור, כאמור בסעיף 20(ג) לחוק תובענות ייצוגיות. זאת ועוד, כפי שצוין בעניין תנובה, ייתכן כי ניתן לקיים את הדרישה לקשר סיבתי בתובענה ייצוגית, גם על דרך קביעת "קשר סיבתי קבוצתי". נראה, אפוא, כי הדרישה לקיומו של קשר סיבתי בין ההטעיה לבין הנזק איננה מכשילה את הבקשה."

66. פסיקה זו אושרה על ידי בית המשפט העליון אשר דחה את הטענה שלא היה מוצדק לאשר את התובענה כייצוגית בשל סוגיית ההסתמכות הקבוצתית/האפשרות לחוכיח הנזק שנגרם לכל אחד מחברי הקבוצה:

"לבסוף יש לדחות את טענת המבקשת לפיה לא היה מקום להתיר למשיב לנהל נגדה תובענה ייצוגית מן הטעם שלא ניתן להכריע בה לטובת הקבוצה מבלי לקיים בירור פרטני במוגע לזכאותו של כל אחד מחבריה לפיצוי. אמנם, ישנם מקרים שבהם לא ניתן יהיה לאשר תובענה ייצוגית בשל קיומה של שונות גדולה בין חברי הקבוצה המיוצגת המחייבת בירור פרטני במוגע לזכאותו של כל אחד מהם לסעד המבוקש בתובענה. ואולם, הלכה היא כי בית המשפט לא יידחה בקשה לאישור תובענה ייצוגית בשל קיומה של שונות בין חברי הקבוצה בהקשר זה אלא במקרים שבהם ברור כבר בשלב בקשת האישור כי לא ניתן להתגבר על הקשיים שמעוררת שונות זו באמצעות הכלים שמעמיד סעיף 20 לחוק תובענות ייצוגיות או פתרונות אחרים שנדונו בפסיקה (ראו: ע"א 6887/03 רזניק נ' ניר שיתופי אגודה ארצית שיתופית להתיישבות, [פורסם בנבו] בפסקה 27 (20.7.2010); וע"א 7141/13 קונקטיב גרופ בע"מ נ' דבוש, [פורסם בנבו] בפסקאות 3-6 לחוות דעתה של השופטת ד' ברק-ארז ופסקה א' לחוות דעתו של השופט י' דנציגר (5.11.2015)). כפי שציין בית המשפט קמא, אף שבמקרה דנן ייתכן קושי להוכיח את זכאותו של כל אחד מחברי הקבוצה לפיצוי, אין לומר כבר בשלב זה כי לא ניתן להתגבר עליו באמצעות אחד ההסדרים הייעודיים שפותחו לשם כך בחקיקה ובפסיקה ולפיכך, השונות הקיימת בין חברי הקבוצה במקרה דנן אינה עילה לדחייתה של בקשת האישור."

ראו עוד: רע"א 7146/18 קידום ד.ש. (חשקעות ומיננטיס 1992) בע"מ נ' ששון ששון (פורסם בנבו, 22.10.2019)

67. בפרשת פילו לעיל, סיכם כבוד השופט, פרופסור עופר גרוסקופף, את הדברים באופן הבא:

"עמדת הפסיקה ביחס לאפשרות התביעה בגין הטעיה צרכנית בהליכי תובענה ייצוגית עברה שינוי במהלך השנים. אכן בתחילת דרכו של חוק תובענות ייצוגיות הציבה הפסיקה מכשולים בדרכם של המבקשים לנהל הליך בעילה של הטעיה צרכנית, הן לעניין הוכחת הקשר הסיבתי בין המצג המטעה לבין מצב ההכרה של כל אחד מחברי הקבוצה והנזק לו הוא טוען, והן לעניין הדרישה להומוגניות של חברי הקבוצה. ואולם בשנים האחרונות ניכרת מגמה של ריכוך דרישות אלו, תוך הכרה בכך שאין בהן, כשלעצמן, כדי להצדיק דחיית בקשת אישור, כאשר מוכחת הטעיה שיטתית של קבוצה גדולה של צרכנים. העמדה העדכנית, מוצאת את ביטוייה בדבריה הבאים של השופטת (כתוארה אז) אסתר חיות: יש לדחות את טענת המבקשת לפיה לא היה מקום להתיר למשיב לנהל נגדה תובענה ייצוגית מן הטעם שלא ניתן להכריע בה לטובת הקבוצה מבלי לקיים בירור פרטני בנוגע לזכאותו של כל אחד מחבריה לפיצוי. אמנם, ישנם מקרים שבהם לא ניתן יהיה לאשר תובענה ייצוגית בשל קיומה של שונות גדולה בין חברי הקבוצה המיוצגת המחייבת בירור פרטני בנוגע לזכאותו של כל אחד מהם לסעד המבוקש בתובענה. ואולם, הלכה היא כי בית המשפט לא יידחה בקשה לאישור תובענה ייצוגית בשל קיומה של שונות בין חברי הקבוצה בהקשר זה אלא במקרים שבהם ברור כבר בשלב בקשת האישור כי לא ניתן להתגבר על הקשיים שמעוררת שונות זו באמצעות הכלים שמעמיד סעיף 20 לחוק תובענות ייצוגיות או פתרונות אחרים שנדונו בפסיקה. (רע"א 3425/16 אל על נתיבי אוויר לישראל בע"מ נ' ברנד, [פורסם בנבו] פסקה 16 (ניתן ב- 11.7.2016)). לדברים דומים ראו רע"א 2047/17 אגד אגודה שיתופית לתחבורה בישראל בע"מ נ' נאור, [פורסם בנבו] פסקה 6 (ניתן ב- 27.6.2017); רע"א 3418/16 המועצה להסדר הימורים בספורט נ' אבידן, [פורסם בנבו] פסקה 21 (ניתן ב- 1.9.2016); רע"א 4114/17 כמיפל בע"מ נ' זוהר [פורסם בנבו] (ניתן ב- 2.11.2017)). ויובהר, כל פסקי הדין שנזכרו לעיל דנו בטענה להטעיה צרכנית, בנסיבות המעלות בדיוק את אותו טענת לכאוריות הנטענות כאן לעניין השוני בין חברי הקבוצה, והקושי שהדבר מעורר לפסוק סעד ללא בירור פרטני".

68. זאת ועוד. בדן, מקום בו עסקינן (גם או לכל הפחות) בהטעיה במחזל, הרי שדרישת הקשר הסיבתי מרוככת, ככל שבכלל קיימת, שכן המבוטח מניח ומסתמך על כך שהמשיבה מגולת לו את הטעון

גילוי:

"נראה כי הדרישה המוצבת לתובע להוכיח כי אילו היו מגלים לו את העובדות היה נוהג אחרת היא דרישה קשה להוכחה, ובמקרים רבים בלתי אפשרית והדברים מקבלים משנה תוקף ככל שבתובענה ייצוגית עסקינן. על השוני שבין הטעיה במעשה לבין הטעיה במחדל לעניין הקשר הסיבתי בהקשר הייצוגי עמדנו בע"א 9590/05 רחמן-נוני נ' בנק לאומי לישראל בע"מ ([פורסם בבנו], 10.7.2007) שם בוטלה קביעתו של בית המשפט המחוזי לפיה יש לדחות בקשה לאישור תובענה ייצוגית משום שהתובעים לא הוכיחו קיומו של קשר סיבתי..... "הנה כי כן, ככל שהעוולה הצרכנית עליה נסמכת התובענה הייצוגית היא הטעיה שבמחדל (על דרך של אי גילוי) יש בכך כדי להצדיק ריכוז והגמשה לעניין הוכחת הקשר הסיבתי בין ההתנהלות העולתית ובין הנזק הנטען."

עא 10085/08 תנובה - מרכז שיתופי נ' עזבון המנוח תופיק ראבי ז"ל (פורסם בבנו, 04.12.2011)

69. כדבריו של המלומד סיני דויטש דיני חגנת הצרכן כרך ב: הדין המחוזי עמ' 182 (2012):

"לעומת זאת, כאשר מוטלת חובת גילוי על העוסק, על הבנקאי או על המבטח, וחובה זו לא מולאה, אישור עילת ההטעיה בתובענות ייצוגיות הוא פשוט בהרבה. הצרכן מניח שהעוסק גילה לו את מה שהחוק מחייבו לגלות, ואם לאו, הרי שנגרם לו נזק בגין אי הגילוי. הקשר הסיבתי בין הטעיה לבין הנזק גם הוא קל להוכחה, שכן צרכן מסתמך על כך שהעוסק או הבנקאי יגלו לו מה שהחוק מחייבם לגלות"

70. הדברים דלעיל אף נכונים מכוח קל וחומר, מקום בו מלכתחילה עילת החטעיה היא "התנהגותית" ולא "תוצאתית", כך שלצורך הקביעה שקיימת עילת תביעה, אין צורך להוכיח נזק וממילא גם לא הסתמכות:

"לאחר שעיינו בפסק הדין ובטיעוני הצדדים, סברנו כי קיימת עילת תביעה לכאורה למערערת – למצער הטעיה לפי חוק חגנת הצרכן, כאשר איסור ההטעיה שבחוק משתרע גם על כל דבר העלול להטעות, אף אם לא התקיימה הטעיה בפועל."

לפיכך, פסק הדין יבוטל והדין יוחזר לבית המשפט המחוזי, על מנת שיבחן אם מתקיימים שאר התנאים לאישור התביעה כיוצאית."

עא 7103/15 שושנה חיה חררי נ' טלקאר חברה בע"מ "Kia Motors"

71. לפיכך, חיות וקיים "פער" בין חמובן מהפוליסה לבין הכיסוי שניתן בפועל, על אחת כמה וכמה שעסקינן בפערים שמקורם בהפרות הדין וחוזר המפקחת - הרי שיש לאבול על המבטחת את מצגיח ואין לאפשר לה להתנער מהם:

"עם כל הכבוד עלי לחלוק כאן על השופטת המלומדת. ודאי, הרשות בידי החברה שלא לקבל את ההצעה במלואה, אך ההגינות האלמנטרית דורשת - בפרט כשמדובר כאן בחוזה "UBERRIMAE FIDEI" - לגלות עיני המציע ולהסביר לו את ההבדל בין מה שביקש מהחברה ומה שזו קיבלה. אם יש צורך באסמכתה, הרי לך הוראתו המפורשת של סעיף 12 (א) לחוק החוזים (חלק כללי), תשל"ג-1973. גם השופטת סברה שיתכן שהתנהגות החברה נותנת עילה לתביעת נזיקין, אך לדעתי אין צורך להפנות את המבוטח לדרך זו. הוא בא על תיקונו בכך שנפרש את החוזה כפי שהוא, כצרכן "ואיש קטן". רשאי היה להבינו. המבוטחים ביקשו ביטוח והם קיבלו ביטוח שהיה להם יסוד להאמין שהוא תואם את המבוקש. בל נשכח שהמדובר כאן בחוזה שדוגמתו נעשה לאלפים ורבות בין מבטחים וציבור המבוטחים. משא-ומתן כזה צריך להיות פשוט, גלוי-לב ושווה לכל נפש. כאן רואה אני חברה לביטוח מול מבוטח אשר - כך קבעה השופטת - אין בו רכב."

ע"א 846/76 יהודית עטיה נ' "אררט" חברה לביטוח בע"מ, לא (2) 780 (1977)

כן ראו:

"ועל הלכה זו חזר השופט ויתקון בפרשה אחרת (ראה ע"א 13/76, [24]301, בעמ' 609). אכן, "עקרון גילוי הלב איננו עיקרון חד צדדי, והוא מחייב גם את המבטח שאינו רשאי, לדוגמא, להנפיק ביטוח שלא בהתאם לתנאי ההצעה" (ששון, בספרו הנ"ל, דיני ביטוח, בעמ' 44). על רקע גישה זו נפסק, כי "הוראותיו של חוק החוזים (חלק כללי) הן דו-צדדיות, והן דורשות תום-לב במשא ומתן לקראת כריתת חוזה (סעיף 12), הימנעות מהטעיה, כפי שהיא מוגדרת בסעיף 15, ותום-לב בביצוע החוזה (סעיף 39) משני הצדדים; וחברת הביטוח אינה יכולה לנהוג בדרך של ימין מקרב, קרי כורתת

חוזה וגובה פרמיה, ושמאל דוחה, קרי, כוללת בפוליסה תנאים המרוקנים אותה מראש מתוכנה וממטרתה הגלויה" (ע"א 188/84)

ע"א 420/83 חליל אבו סקייק אשור נ' "מגדל" חברה לביטוח בע"מ, מד(2) 627 (1990)

72. והמלומד אליאס מסכם החלכה הרווחת גם בעניין זה:

"הגישה השלישית, שניתן לתארה כגישת הביניים, היא הגישה הנהוגה בישראל. הפרת חובת הגילוי היזום של המבוטח הישראלי נבחנתם אמנם במישור החוזי, אולם התרופות של המבוטח אינן מוגבלות לסעד הביטול. הפרת חובת הגילוי בידי המבוטח עשויה להקנות למבוטח כל סעד חוזי מוכר, ובכלל זה, אכיפה או פיצויים".

אליאס, שם, עמ' 324-325.

73. ועוד: בחטעייתה את מבוטחיה תוך הפרת חוק הפיקוח, ביצע המשיבה גם עוולת של הפרת חובה חקוקה נוספת וגם בהקשר זה כל יסודות העוולת מתקיימים:

א. אי קיום חובה על פי חיקוק: המשיבה מציגה בפני המבוטחים מצג מטעה.

ב. החובה החקוקה נועדה לטובת/הגנת הנפגע: מטרת החוק הינה לאפשר למבוטחים להבין את מחות הביטוח שרכשו וממילא "להגן" עליהם מפני התקשרות בחוזה ביטוח שאינו עולה בקנה אחד עם ציפיותיהם והבנתם.

ג. הנזק הוא מהסוג אליו התכוון החיקוק: מטרת הדין הינה למנוע גרימת נזק שהינו תוצאה של חטעיית המבוטחים. המבוטחים נאלצים לשלם סכומי כסף שהוטעו לסבור כי לא ישלמו אותם.

ד. הנזק נובע מהפרת החובה החקוקה: כתוצאה מהחטעיה נגרמים למבוטחים נזקים בדמות הסכומים שאותם עליהם לשלם מכיסם בקורות מקרה הביטוח.

ניהול משא ומתן בחוסר תום לב על פי סעיף 12 לחוק החוזים:

74. סעיף 12 לחוק החוזים (חלק כללי), תשל"ג-1973, מטיל חובה על צדדים לנהוג בדרך מקובלת ובתום לב במהלך המשא ומתן לקראת כריתת החסכם. בכך שהמשיבה לא הבחירה במפורש כי הכיסוי הוא רק למחצית הנזק, היא הפרה את חובת תום הלב החלה עליה בניהול משא ומתן.

"הפרת החובה לנהוג בדרך מקובלת ובתום-לב יכולה ללבוש צורתו של מחדל או של אי-גילוי עובדות, כאשר על-פי הנסיבות היה מקום לצפות לכך שהאדם, המנהל משא ומתן, יגלה אותן לצד השני. הגילוי המתחייב מסעיף 12 אינו דווקא גילוי כתוצאה משאלותיו של הצד השני. אלא יש נסיבות, בהן מתחייבת מסירת פרטים יזומה של מידע, שהוא חיוני למי שנמצא במשא ומתן לקראת כריתת חוזה. כך נאמר בע"א 494/74 [9], בעמ' 144, מפי חברי הנכבד, השופט ב"סקי:"

ד"ר 7/81 פנידור, חברה להשקעות פתוח ובנין בע"מ נ' דוד קסטרו, נבו.

רשלנות:

75. כל יסודותיה המצטברים של עוולת הרשלנות על פי סעיף 35 לפקודת הנזיקין (נוסח חדש), מתקיימים:

א. חובת זהירות: למשיבה יש חובת זהירות מושגית וקונקרטית כלפי הרוכשים ממנה ביטוח.

ב. הפרת החובה: בכך שהמשיבה ניסחה את הפוליסה באופן כזה שבשום אופן לא ניתן להבין ממנה שהכיסויים מוגבל למחצית הנזק ובכך שהמשיבה לא ציינה את חסיג הקיים לשיטתה באופן ברור ומובלט, היא פעלה באופן בלתי סביר, בלשון המעטה.

ג. קש"ס בין ההפרה לנזק: אלמלא המשיבה הייתה מפרה את חובותיה לעיל, אולי ומבוטחיה לא היו נקשרים עמה בפוליסה ובכך לא היה נגרם להם נזק.

ד. נזק: כתוצאה ממעשיה של המשיבה על המבוטחים לשאת בעצמם בנזקים שעל המשיבה היה לשאת בהם, וממילא נגרם להם נזק בסכומים אלה.

עשיית עושר ולא במשפט:

76. סירוב המשיבה לשפות את מבוטחיה בנזקים שחובה עליה לשפותם ואו שחתחייבה כלפיהם לשפותם, מביא להתעשרותה שלא כדין כאמור לחוק עשיית עושר ולא במשפט, התשל"ט-1979. לפיכך, בהתאם לחוק האמור, על המשיבה להשיב למבוטחים את סכומי התעשרותה ובכלל זה את סכום הפרמיה העודפת שגבתה מכלל מבוטחיה.

התביעה מעוררת שאלות מהותיות משותפות של משפט ועובדה:

77. טעיף 4(א) וסעיף 8(א) לחוק תובענות ייצוגיות קובעים, כי על מנת שבקשה לאישור תובענה ייצוגית תתקבל, יש להראות כי בין המבקש לבין הקבוצה המיוצגת קיימות שאלות מהותיות משותפות של עובדה ומשפט.

78. אין כל ספק כי גם תנאי זה מתקיים. עמדתה של המשיבה בקשר עם חלוקת האחריות קבועה וזהה וממילא חלה על כל המבוטחים. חזין אותו דין והמסמכים הם אותם מסמכים ועמדת נציגיה – הן בכתב והן בעל פה – מהווה אף חודאח בכך.

79. לפיכך, היות ומדובר במדיניות מוצהרת של המשיבה, ממילא הוכחה גם קיומה של קבוצה, כדברי בית המשפט העליון:

בפסיקה מן העת האחרונה נערכה הבחנה בין "מדיניות מפרה" מצידו של הספק לבין "צבר טעויות נקודתיות" שביצע, תוך שהובהר כי מדיניות מפרה מבססת כשלעצמה קיומה של קבוצה:

"ניכר הפער שבין טענה על אודות מדיניות או אופן התנהלות שנוקט בה עוסק, שיש בה משום הפרת הדין, לבין טענה על כך שהוא מרבה לטעות, באופן נקודתי, ובכך מפר את הדין. טענה מן הסוג הראשון, אם היא מוכחת כדבעי, הריהי מבססת מיניה וביה קיומה של קבוצת נפגעים – הלא היא כל הצרכנים שכלפיהם הופעלה המדיניות האמורה." (ע"א 2112/17 גרסט נ' 013 נטוויז'ן בע"מ, פסקה 29 (2.9.2018)).

רע"א 3608/18 יפאורה תבורי בע"מ נ' שרונה ברמוחה שוקדון (פורסם בנבו, 01.07.2019)

80. ובדנן: השאלות המשותפות העיקריות לחברי הקבוצה הינן, בין היתר:

א. מהו היקף הכיסוי בפוליסה ביטוח גרר. האם לכל הנוק או רק למחציתו ובאיזה תנאים?

ב. מהו היקף הכיסוי בפוליסה ביטוח גורר. האם לכל הנוק או רק למחציתו ובאיזה תנאים?

ג. האם המשיבה מציגה את הסייג הנטען בהתאם לחובותיה על פי דין ועל פי חוזרי המפקחת?

ד. האם המשיבה מטעה/נוהגת בחוסר תם לב/מתרשלת/ מתעשרת שלא כדין בכך שמסתירה שהכיסוי הוא רק למחצית הנזק?

קיימת אפשרות סבירה שהתובענה תוכרע לטובת חברי הקבוצה:

81. סעיף 8א(1) לחוק תובענות ייצוגיות קובע, כי בקשה לאישור תובענה ייצוגית תתקבל באם ימצא בית המשפט הנכבד כי קיימת אפשרות סבירה כי התובענה תתקבל.

82. כמפורט לעיל, יש ביד המבקשת עילות תביעה מוצדקות כנגד מדיניות קבועה ומוצהרת של המשיבה.

תובענה ייצוגית הינה הדרך היעילה וההוגנת להכרעה במחלוקת:

83. סעיף 8א(2) לחוק תובענות ייצוגיות קובע, כי יש להראות לבית המשפט הנכבד כי תובענה ייצוגית הינה הדרך היעילה וההוגנת להכרעה במחלוקת.

84. עסקינן בקבוצה גדולה מאוד שזהותם אינה ידועה למבקשת וממילא לא ניתן לאגד את חברי הקבוצה לשם הגשת תובענה רגילה, מה גם שקרוב לוודאי שחלק מחברי הקבוצה כלל אינם מודעים לזכויותיהם.

קיימת אפשרות סבירה שעניינם של כלל חברי הקבוצה ייוצג וינוהל

בדרך הולמת ובתום לב:

85. המבקשת ובי"כ נכונים להשקיע מזמנם וממרחם על מנת לנהל את החליף בדרך הולמת ולטובת חברי הקבוצה ומוכנים ומזומנים להשקיע מזמנם ומרחם גם בהמשך החליף.

86. קיימת חפיפה מוחלטת בין האינטרס של המבקשת לבין האינטרס של כלל חברי הקבוצה, באופן שהצלחת המבקשת בתובענה משמעותה הצלחת חברי הקבוצה.

87. אין כל ספק כי התובענה, המבוססת על מספר עילות, הוגשה בתום לב על ידי המבקשת.

הסעדים המבוקשים:

סעד כספי:

נזק אישי:

88. נזקיה של המבקשת הינם כדלקמן:

א. סך של 2,030 ₪ בגין השתתפות העצמית ששילמה לחברת מגדל.

ב. סך של 225.5 ₪ המהווה את מחצית הפרמיה ששילמה המשיבה.

ג. סך של 500 ₪ בגין עגמת הנפש/שלילת אפשרותה לקבל החלטה מושכלת.

89. לפיכך, נזקה האישי של המבקשת עומד על סך של 2,755.5 ₪.

90. יוזכר, כי בנוסף לחברי הקבוצה שספגו את סוג/ראש הנזק הממוני שספגה המבקשת (כפל השתתפות עצמית), קיימים בנוסף מבוטחים אשר מסיבה כלשהי ביטחו רק את אחד מכלי הרכב ובקורות מקרה הביטוח, נאלצו לשאת במחצית הנזק שנגרם לצד ג' מכיסם (במקרה בו הרכב שלא "פגע" בצד ג' לא היה מבוטח).

91. אין באפשרות המבקשת לאמוד את הנזק שנגרם לכלל חברי הקבוצה או תתי הקבוצות, שכן אין בידיה נתונים רלוונטיים ובכלל זה מספר חברי הקבוצות וסכום הנזק שנגרם לכל אחד מהם. להערכת המבקשת סכומם הכולל של נזקי חברי הקבוצות הינו בגבול סמכותו של בית משפט נכבד זה.

צו עשה:

92. בית המשפט הנכבד מתבקש להורות למשיבה:

א. **בהקשרה של פוליסה קיימת:** לשפות את צד ג' במלוא הנזק שנגרם.

ב. **בהקשרן של פוליסות חדשות שטרם תופקו:** לציין, להדגיש ולהסביר בהן (לרבות עובר לכריתת חוזה הביטוח), כי הכיסוי הוא רק למחצית הנזק ובאופן כזה שחלקו הסביר יוכל לעשות בחירה מושכלת טרם התקשרות בפוליסה שכזו.

שכר טרחה וגמול:

93. תקנה 2(א) (11) ו 2(א) (12) לתקנות תובענות ייצוגיות תשי"ע 2010 קובעות כי יש לפרט במסגרת הבקשה לאישור את דרך חישוב שכר הטרחה והגמול. מוצע, כי חישוב הגמול ושכר הטרחה, יקבעו יהיו באחוזים מהסכום שישולם לקבוצה ומרכיב ההסדרה עתידית כמפורט להלן.

94. בבע"א 2046/10 עזבו המנוח שמש נ' רייכרט (נבו 23.5.12), נקבע ששכר הטרחה ייגזר באחוזים (המפורטים בפסק הדין) מסכום הפיצוי לחברי הקבוצה. אולם, הלכת רייכרט אינה חלה על סעדים שאינם כספיים שמתבקשים בהליך זה כגון הסדרה עתידית. לפיכך, מבוקש להביא בחשבון גם רכיב זה בעת פסיקת שכר הטרחה והגמול. כך למשל, בת"צ (ת"א) 42526-03-12, אינטרדייט בע"מ נ'

פלאפון תקשורת בע"מ (נבו 16.6.14), לצורך קביעת סכום שכר הטרחה בגין רכיב החסדרה העתידית, בסיס החישוב הועמד על 175% מהפיצוי לחברי הקבוצה.

סיכום

95. אשר על כן, לאור כל הנימוקים והטענות המפורטים לעיל יתבקש בית המשפט הנכבד להורות כדלקמן:

- א. לאשר את התובענה כייצוגית.
- ב. להגדיר את הקבוצה שבשמה תנוהל התובענה כייצוגית כמפורט לעיל או בכל דרך אחרת שאותה ימצא בית המשפט הנכבד לנכון.
- ג. להורות על מתן הסעדים המבוקשים לעיל.
- ד. לחייב את המשיבה בתשלום הוצאות המבקשת בגין הגשת התובענה דין, לרבות סכום האגרה.
- ה. לפסוק למבקשת גמול ושכ"ט לב"כ כמבוקש לעיל.
- ו. ליתן למבקש ולחברי הקבוצה כל סעד נוסף אותו ימצא בית המשפט הנכבד כנכון וצודק בנסיבות העניין.

96. טענות המבקשת חנין חלופיות, מצטברות או משלימות הכל בהתאם לנסיבות העניין וכפי הקשרו.

97. לבית המשפט הסמכות המקומית והעניינית לדון בתביעה זו.

98. יהא זה מן הדין ומן הצדק לקבל את הבקשה.

אסף כר, עו"ד

ב"כ המבקשת

אריה ילין, עו"ד